

BEHRMANN, HEINRICH CHR

**Beretning om Kong Oluf Hagensöns död og
den falske Oluf : et forsvar for Dronning
Margretha efter originale documenter**

Kjöbenhavn
1846

EOD – Millions of books just a mouse click away! In more than 10 European countries!

Thank you for choosing EOD!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook.

Enjoy your EOD eBook!

- Get the look and feel of the original book!
- Use your standard software to read the eBook on-screen, zoom in to the image or just simply navigate through the book
- *Search & Find:* Use the full-text search of individual terms*
- *Copy & Paste Text and Images:* Copy images and parts of the text to other applications (e.g. word processor)*

* Not available in every eBook.

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions provided by the library owning the book.

- Terms and Conditions: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/en/agb.html>

More eBooks

Already more than 30 libraries in over 12 European countries offer this service.

Search books available for this service: <http://search.books2ebooks.eu>

More information is available at <http://books2ebooks.eu>

H. C. Behrens.

Oluf Hagenskas Tid og den
Galiske Oluf.

1846.

91
Sw. Samt.
Hist. Sv.
Före G. T.
(B.)
o

So. ⁰⁴/₂₃₉

Beretning
om
Kong Oluf Hagensöns Död
og
den falske Oluf.

Et Forsvar for Dronning Margretha.

Efter
originale Documenter

af
H. C. Behrmann,
Cand. juris.

Kjöbenhavn 1846.

I Commission hos F. H. Eibe.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

Berörelse

Kong. Oluf Hagensøns Død

den falske Oluf

Et Forsvar for Hverning Hagensøns

originalt Hæft

af C. Hagensøn

1804

Kjøbenhavn 1804
i Kommission hos P. H. Schibye
Købt i Blandt Læses Boghandel

Ved i Aaret 1833 at afbenytte det Kgl. Geheime-Archiv i Anledning af en historisk Priisafhandling, fandt jeg iblandt de i Königsberg tagne Afskrifter af Documenter vedrørende Danmark, hvilke dengang ny-ligen vare hidkomne, imellem mange andre vigtige Breve ogsaa nedenstaaende tvende. Imidlertid benyttede jeg ikke mit Fund förend flere Aar efter, da P. A. Munchs Norges, Sveriges og Danmarks Historie kom mig ihænde, og da han ikke undseer sig ved at sige, at der siden den falske Olufs Död hviler en Plet paa Dronning Margrethas Rygte, syntes det mig paa Tide at forsvare Margretha mod denne Beskyldning. Dog er længere Tid gaaet hen end jeg har ønsket, deels fordi jeg ikke har kunnet faae Afhandlingen indrykket i noget passende Tidsskrift, deels paa Grund af pecuniaire Hensyn. Jahn har rensat Margretha for Beskyldningerne i Anledning af Abraham Brodersens Henrettelse; skulde det være lykket mig ligesaagodt med Hensyn til Be-

skyldningerne i Anledning af hendes Søns Død, hvilket jeg maa lade den ærede Læser bedømme, da haaber jeg at Dronning Margrethas Rygte herefter vil staae reent og uplettet til Trods for Skribenter, som mere ere Partimænd end sandfærdige Historieskrivere.

Kbhvn. i Marts 1846.

Næppe har der i Norden regjeret nogen Konge, hvis Död har efterladt Historieskriveren en saa viid Mark for Gisninger om hvad der kunde have tildraget sig, dersom han havde levet længere, end som *Oluf Hagensen*, en Sön af Valdemar Atterdags store Datter Margrethe og Kong Hagen Magnusen i Norge. At Oluf, saavel paa fædrene som paa mödrene Side, nedstammede fra Scandinaviens ældste Kongeslægter, og at han i sin Person forenede dem alle som den sidste, og eneste, mandlige Arving, maa uvilkaarligen lede Tanken hen paa Muligheden af en skandinavisk Forening ved Oluf, der vel kunde være blevet af større Varighed, end den, som tilveiebragtes ved Calmar-Unionen. Vel opaaede hans korte Levnet og Regjering, under hans berömte Moders Formynderskab, ingen selvstændig historisk Betydenhed, men han havde i sin korte Regjeringstid, ved sine Dydér og Fortrin, gjort sig saa elsket og yndet, at Alles Haab og Forventning hvilede paa ham. Hans Död var derfor en Begivenhed, der virkede, og maatte virke, paa det hele Norden, og som ei kunde andet end vække Opmærksomhed for enhver Omstændighed, som dermed stod i nærmere eller fjernere Forbindelse;

en Opmærksomhed, der endeel Aar senere, endnu i Margrethas Levetid, fornyedes og forøgedes ved den Hændelse, som gav Anledning til den *falske Olufs* Fremtræden, og de senere, høist fabelagtige og overdrevne, Fortællinger, betræffende denne Tildragelse, og som, endnu efter Aarhundreders Forløb, har udsat den store Dronnings Minde for at vanæres ved den skaanselløseste, meest unaturlige og ugrundede, Mistanke.

Endskjönt flere paalidelige, historiske Forfattere ¹⁾ have søgt at oplyse Omstændighederne, saavel ved Olufs Död, som ved den senere indtrufne Begivenhed, uden dog at komme til noget Resultat, saa vil det dog, og netop saameget mere, være nödvendigt her at gjennemgaae, hvad derom har været sagt, deels for at Læseren kan have alt samlet paa eet Sted, deels for at vise, i hvilken Usikkerhed selv de bedste Forfattere have svævet, deels endelig for saaledes at indlede Meddelelsen af de to hostrykte autentiske, officielle Documenter, der vistnok ere den bedste Kilde, til at sætte Begivenhederne og deres rette Sammenhæng i det sande Lys, og som bedst ere istand til at forsvare Dronning Margrethe imod alle opspundne Bagvadskelser og Skumlerier i denne Henseende.

Efterat Kong Oluf i Sommeren 1387, efter den Tids Skik og Brug, havde reist om i adskillige af de

¹⁾ Vid. Suhm, Danm. Hist. XIV. 180. fig. Gram, in notis ad Meursium IV. 541

danske Provindser, begav han sig, rimeligviis i Juli Maa-
ned, over til Skaane, hvor nogle Uroligheder vare ud-
brudte iblandt Bønderne i Anledning af de tyske Foge-
ders Udsugelser og Tyrannie¹⁾. Paa denne Reise har
han formodentligen været ledsaget af Dronning Margrethe,
eller maaskee er hun ogsaa allerede tidligere reist over
til Skaane, deels i samme Anledning, deels for at fremme
Underhandlinger med Kong Albrecht af Sverrig; og at
dette sidste rimeligviis har været en Hovedgrund til Reisen
sees af det nedenfor under Nr. I aftrykte Document, der
udtrykkeligt siger: „Uppe de sulue tyd do he starf Do was
vnse gnedighe vruwe de Koningynne tho vstede vnde
schulde eynen dach holden mit Konig albrechte,“ hvilket
ingen af vore Historieskrivere omtale, naar jeg undtager,
at Suhm (XIV. 180) efter „Klings dissertatio de nomar-
chia Medelstad“²⁾ anfører, at *Kongen* havde været i Ystad
for han døde. Herved bliver dog adskilligt at bemærke,
og ved selve Klings Afhandling at rette. Forfatteren
siger nemlig p. 27, „at Oluf bekræftede og udvidede
Rottneby Privilegier 1380., Om Suhm har overseet denne
Feil ved Aarstallet, eller, maaskee rettere, ikke ændset
den, erfares ei af hans Citat; thi selve Privilegierne, som
findes aftrykte ved Slutningen af Afhandlingen, ende
ligeledes med den Underskrift: „Actum et datum Ysted
Anno Domini MCCCLXXX, *septima die* beati Regis et

¹⁾ Crantz. VIII. 176. Hvidtfeldt I. 571. Suhm. XIV. 180.

²⁾ Denne Disputats findes paa Univers. Bibl. iblandt flere, betref-
fende Blekingen, og er ført under Sven Brings Præsidium,
hvorfor den ogsaa staaer under dette Navn anført i Cataloget.

martyris gloriosi.“ At dette imidlertid er en feilagtig Afskrivning af Original-Documentet, eller en Trykfeil, vil Enhver, som kjender noget til Diplomer, letteligen kunne indsee; thi *septima die etc.*, betyder slet intet, og er et Udtryk, som efter den Tids Skrivemaade aldrig er bleven brugt ved Benævnelsen af *Helgendage*; endvidere vilde syvende Dagen efter beati Regis Dag, om vi antog en saadan Beregning for gyldig, indtræffe *efter* Olufs Död, og han vilde altsaa ei kunne have underskrevet Privilegierne. Desuden var Oluf i Aaret 1380 ei i Skaane men i Norge (Suhm XIV 83 flg.) *Septima* skal derfor ei høre til *die*, men derimod til *anno*, og være *septimo*, hvorved Underskriften kommer til at lyde „act. et dat. Yst. a. D. MCCCCLXXX septimo, die etc.“ Herved udkommer altsaa 1387, og dette Document stadfæster saaledes: at Oluf i Slutningen af Juli har været i Skaane, at han altsaa ei kan være död tidligere end i August, at de Forfattere ere paalidelige, som ansætte hans Död i Begyndelsen af August, og endelig, at Margretha ei kan have holdt hans Död saameget længe hemmelig, hvis det kan antages, at hun har gjort dette, hvorom mere nedenfor. Efter Underskriften paa Privilegierne har Oluf personlig været tilstede i Ystad, siden der udtrykkelig sættes *actum et datum*, og Dagen selv er Kong Oluf den Helliges Dag, den 29de Juli ¹⁾.

¹⁾ Om Oluf i dette Aar iøvrigt har været i Norge, maa vi lade staae ved sit Værd, da vi ei see os istand til at bevise Rigtigheden eller Urigtigheden af Pontoppidans Paastand (An. eccl. II. 231), at Oluf skulde have været tilstede ved et concilium i Tönsberg i dette Aar; og med Hensyn til vor Undersøgelse bliver det ogsaa temmelig ligegyldigt, om han har været der eller ei, eller, naar han har været der, naar vi blot vide, at han var i

Paa denne Reise var det, at Oluf døde i Efter-sommeren 1387 paa Falsterbo-Slot. Jeg siger *døde*, og haaber, ved nedenfor at bevise dette, tillige at have mod-beviist alle de tomme og intetsigende, Margrethas Rygte æreskjændende, Gisninger og Opdigtelser, der have været fremsatte i Anledning af den falske Olufs Fremtræden. *Hvoraf* Oluf døde er os imidlertid ubekjendt, naar man undtager, at den gamle danske Riimkrönike beretter, at han døde af *Sygd*om, og det vil nok næppe nogensinde kunne oplyses, *hvilket heller ikke er af nogen videre Betydenhed, da saamange Konger, baade för og efter ham, ere døde, uden at det omtales hvoraf.* Gjætte os frem ville vi nu ikke. Dödsaaet derimod er ganske sikkert, da det af alle ældre, saavel indenlandske som fremmede, Kröniker hensættes til 1387.

Hvad *Dödsdagen* nu angaaer, da lader sig herom dog sige mere. De fleste Historieskrivere hensætte den til henvend den 3die August, eller selve denne Dag. Ifölge de foregaaende Bemærkninger ved Dateringen af Rottnebyes Privilegier, ville vi imidlertid kunne undgaae en langvarig og trættende Undersögelse om, at Oluf muligen allerede kunde være död i Juni eller Juli, da vi af disse see, at han endnu levede den 29de *Juli*. Da jeg derimod ei finder de Indvendinger tilstrækkelige, som man har anført imod, at Oluf skulde være död d. 3die Aug. saa maa jeg blive lidt vidtlöftigere, især da jeg er overbeviist om, at denne Dag netop er den ene rigtige. Olaus Petri (Lan-

Skaane allerede i Slutningen af Juli, og saaledes bliver Gisningerne hos Suhm l. c. overflödige.

geb. Scrip. I. 135) nemlig, saavel som en anden Krönike (ib. VI. 229), og disse ere begge omtrent samtidige med Begivenheden, siger udtrykkelig: „die inventionis Stephani ante festum Laurentii obiit Olaus etc.,“ det vil sige, den 3die August¹). Herimod mener dog Suhm (l. c.), at det maa ansees som en Hovedindvending mod, at Oluf kunde være död den 3die Aug., at hans Liig, efter en anden god gammel Krönike, allerede skal være fört til Sorö den 4de August, hvilket vilde have været altfor urimeligen hurtigt. Men dette forholder sig nu heller ikke saaledes; thi vel siger Kröniken (Lang. script. VI. 534) „dominica ante festum beati Laurentii corpus ad Soram translatum est“ og det samme siger Hvidtfeldt (p. 572); men denne „dominica“ er den 7de August, og ikke den 4de²). Herved faaer dette et heelt andet Udseende, og man vil nu ikke kunne beskyldte Margretha for, at hun har ilet saa stærkt med at faae Liget bort, men derimod letteligen indsee, at Oluf godt kan være död den 3die, og Liget fört bort den 7de, især naar man veed, at det ei var den Tids Skik at have Liig staaende til Skue i Uger

¹) Cfr. ligel. Ludewig. Rel. Mscr. Tom. 9. 113.

²) Til dette Resultat er jeg kommet efter 2de-chronologiske Tabeller, hvoraf jeg er i Besiddelse, og som ved flere Leiligheder have viist sig paalidelige. Den ene viser mig ethvert Aars Söndagsbogstav, og den anden med hvilken Dag enhver Maaned begynder, naar Söndagsbogstavet er givet. For Aaret 1387 er Söndagsbogstavet B, den 1ste Aug. altsaa en Mandag, den 3die Aug. en Onsdag, og dominica ante fest. Laur. Söndagen den 7de Aug., og fest. Laurentii, s: 10de Aug., Onsdagen derefter. Her maa jeg endnu bemærke at Jahn i Magazin f. mil. Vidensk. IX. 123 urigtigen hensætter Ligets Overførelse til Sjøland til den 10de Aug.

eller Maaneder. Vi komme altsaa til det Resultat, at Oluf døde *Onsdagen den 3die Aug.* og blev ført til Sorø *Søndagen den 7de.*

Saaledes bortfalder een af Beskyldningerne imod Margretha, nemlig den, at hun skal have ileet med Olufs Begravelse for at holde hans Død hemmelig, som intetsigende.

Grundene for en anden Indvending, at man ei har turdet tillægge det nogen synderlig Troværdighed, at Oluf skulde være død d. 3die Aug., da Margrethas Hylding af Skaaningerne fulgte saa hurtigt derpaa, nemlig d. 10de Aug., og hun dog maatte have Tid til at stemme de Store for sig, fatter jeg heller ikke¹⁾. Oluf pleiede nemlig stedse paa sine Reiser at have nogle Rigsraader med sig²⁾ foruden sine Hoffolk, der vel ei vare af den ringeste Adel³⁾, og Margretha har vel, foruden Rigsraader, havt en Deel skaanske og andre Riddere og Prælater hos sig i Ystad, da hun stod i Underhandlinger med Kong Albrecht. Dette bekræftes ogsaa ved det nedenfor aftrykte Document Nr. 1, hvoraf man vil see, at af de Riddere, som have udstedt dette Document, og af dem, som vare tilstede ved Olufs Død, netop en Deel er iblandt dem som senere have underskrevet Skaaningernes og Sjællændernes Hyldingsbreve, ja i Documentet nævnes endog „de

1) Her maa jeg dog først bemærke, at det er aldeles feilagtigt, naar man vil, at Margretha skulde have stræbt efter at blive, eller virkelig være blevet, udnævnt til *Regentinde*, thi derom staaer ikke et Ord i Hyldingsbrevene (vid Hvidtf. 573 flg.); derimod blev hun valgt til *Rigets Formynderske*.

2) Hvidtf. 573.

3) Vide Documentet Nr. 1 nedenfor.

Holsten Herren mit erem rade etc.“ Af disse Riddere maa vi saaledes nævne *Hr. Bent Byg* til Gunderslevholm og Hörningholm (Hirschholm), som i 1369 og følgende Aar var Høvidsmand paa Holbek-Slot, og som døde 1391. Han nævnes i Documentet, formedelst en Afskriverfeil *Hr. „beyent vyngæ“* og var, som man seer, dengang Olufs Hofmester; *Hr. Mikkel Rud* til Skjoldenæsholm, som senere, 1397, var Kong Eriks Hofmester, og maa være død sidst i Aaret 1401 eller i Begyndelsen af 1402, hvilket sees af Documentet, hvor han nævnes som Olufs „Kokemester.“ Da Margretha saaledes havde de fleste af den høie Adel hos sig eller i Nærheden, kunde det vel ei falde hende saa vanskeligt at faae Hyldingen i Skaane bragt tilveie i saa kort Tid, især da hun maatte skynde sig, for at komme den værste Kronprætendent, Hertug Albrecht af Meklenborg, i Forkjøbet. Selve Hyldingsbrevet beviser altsaa ei andet, end at der just ei behøvedes saa megen Tid til at vinde de Store (som NB. vare tilstede ved Olufs Død), om ogsaa Margretha *har ilet med at blive hyldet*, hvilket man dog vel ei vil lægge hende til Last under de stedfindende Forhold. Iøvrigt gjelder alt dette kun med Hensyn til Skaaningernes Hylding, hvoraf man har udledt den ovennævnte Indvending, thi om de andre Provindsers Hylding kan her naturligviis Talen ei blive, da der hengik *flere Maaneder* førend hun var hyldet af hele Danmark, og endnu længere Tid inden hun hylde- des i Norge.

Og saaledes bortfalder ogsaa denne Indvending mod, at Oluf kunde være død den 3die Aug.

Efter saaledes at have modbevist to af de vigtigste

Argumenter, som man har troet at kunne fremføre mod, at Oluf skulde være død den 3die Aug., gaaer jeg over til det tredie, endnu mere intetsigende, og som endnu mindre end de foregaaende fortjente vor Opmærksomhed, hvis det netop ei var dette, der har givet Anledning til alle de hadske Udfald, man har tilladt sig at gjøre mod Margretha. Imidlertid kan jeg her fatte mig temmelig kort. Hun skal nemlig have holdt Olufs Død *hemmelig*¹⁾.

Hvor taabelig en saadan Gisning, for ei at sige Paastand, maa være, vil efter det foregaaende være let at indsee, og ligger tildeels i selve Sagens Omstændigheder. Det hele Referat er en ligesaa stor Usandhed som alt andet, hvad man har fremført for at nedsætte Dronning Margretha. Dog vil jeg naturligviis af tidligere Historie-skrivere ei kunne uddrage noget synderligt for min Paastand, og maa derfor allene henholde mig til mit forhen Anførte og det ofte citerede Document Nr. 1. Dette udviser, at ved Olufs Død paa Falsterboslot vare tilstede: de før omtalte Hr. *Bent Byg* og Hr. *Mikkel Rud*, og desuden hans *to Capellaner*, en *Provst Detbern fra Odense* og en *Kirkeherre fra Ystad*, fremdeles en Hr. *Jens Due*, en skaansk Ridder, som 1403 var Kong Friks Hofmester og endnu levede 1419, Hr. *Jens Rud*, en Broder til fornævnte Hr. *Mikkel Rud*, Hr. *Folmer Jacobsen (Lunge)*, som efterhaanden skrev sig til Magleby og Höistrup i Stevns, Rythe (Ryegaard), og Tvede i Lolland; han var Hövidsmand paa Gurre og levede endnu 1411. Derpaa vedbliver Documentet, — foruden disse, som personligen vare

¹⁾ Cfr. Grams Noter in Meursium 540.

tilstede ved Olufs Död, vare der endnu mange andre gode Riddere og Væbnere tilstede i Byen. Derefter blev Oluf opskaaet og balsameret, som man pleier at gjöre ved Konger, og hans Liig udstillet i Kirken i Falsterbo med ubedækket Ansigt, saa at Enhver kunde betragte hans Aasyn. Hans Indvolde bleve derefter førte til Lund, hvorved en Kirkehöitidelighed blev afholdt i Nærværelse af Erkebiskop og Lydbiskopper, Prælater og mange gode Riddere og Væbnere foruden mange andre gode Folk. Hans Liig blev derpaa igjennem Sjælland fört til Klostret i Sorö og der begravet, ved hvilken Leilighed ligeledes en Kirkehöitidelighed blev afholdt, og vare herved tilstede Herrerne af Holsten med deres Raad, Erkebisp og Lydbisper, Prælater, Riddere, Væbnere, Fruer og Jomfruer og mange gode Mænd af de to Kongeriger Danmark og Norge. Saavidt Documentet. Er nu, som jeg troer at have beviist, Oluf död den 3die Aug., saa vil man vel letteligen indsee, at Margretha hverken har holdt eller kunnet holde Olufs Död hemmelig, thi hvor saamange Personer, som ovennævnt, have været tilstede, og hvor saamange have kunnet see hans Liig udstillet, der kan vel ei være Tale om Hemmeligholdelse. Men denne Paa-stand om Hemmeligholdelsen beroer ogsaa paa en meget lös Grund. Torfæus (hist. norv. IV. p. 511) siger nemlig, „at man ei har vidst, hvorledes Oluf kom af Dage, og at han paa Grund heraf ei veed hvad han skal troe herom,“ og herpaa har man bygget Beskyldningerne. Man har altsaa ei kunnet, eller rettere maaskee ei villet, indsee, at Efterretningerne om Olufs Död og Margrethas Hylding af Skaaningerne ere fulgte saa hurtigen paa hin-

anden, at de Norske lettelligen kunde komme paa den Tanke, at Margretha maatte have holdt hans Död hemmelig i nogen Tid, siden de ei kunde begribe denne hurtige Hylding, hvorom de næsten paa samme Tid bleve underrettede¹⁾. Dog staaer dette allerede i en saa nøie Forbindelse med de Beskyldninger og Opdigtelser, man har fremsat for at vække den Mistanke mod Margretha, at hun muligen selv har dræbt sin Søn, at vi nu ville gaae over til de forskjellige Beretninger om *Olufs Död og Dödsmaade og den falske Olufs Fremtræden*, og disse Beretninger ere næsten ligesaa mange, og ligesaa forskjellige, som deres Forfattere.

I Aaret 1402 optraadte nemlig en Person, om hvis hele Fremtræden vi nærmere ville komme til at tale, som udgav sig for den afdöde Kong Oluf, og hvis Lod det blev at lide Döden paa Baalet for hans Bedrageri.

De Norske, der, som de længst fraværende, naturligviis senest erfarede Olufs Död, mistvivlede meest om Sandfærdigheden af denne Efterretning, og af de ældste norske Kildeskrivter²⁾ sees ogsaa, at man i Norge ei vidste, hvorledes han var kommet af Dage (hvilke Ord dog kun kunne forstaaes om hans *Dödsmaade*), og selv *Torfæus* (hist. nor. IV. p. 511) veed paa Grund heraf ei

¹⁾ Efter Ovenstaaende bortfalde altsaa ogsaa Suhms Gisninger XIV. p. 178 og 79, at Olufs Död maa være holdt hemmelig.

²⁾ De islandske Annales og Flateyrbogen.

hvad han skal troe herom; men ingen af de ældre norske Skribenter gjøre nogen Beskyldning imod Margretha, at hun selv skulde have skaffet sin Sön tilside, ömendskjönt det ei vel kan nægtes, at disse, og især Torfæus, tildeels have givet den förste Anledning til de senere Beskyldninger. Grunden til de Norskes Tvivl om Olufs virkelige Död ligger, hvilket jeg ovenfor har omtalt, tildeels vel deri, at de ei erholdt Efterretning herom, förend Efterretningen om Margrethas Hylding af Skaaningerne, hvorved dog den Tanke hos dem letteligen kunde opstaae, at hun havde holdt hans Död *hemmelig*; thi at de Norskes Kjærlighed til Oluf alene skulde være Grunden til denne Tvivl kan jeg ei indsee, da de Danske af samme Grund maatte have ligesaa megen Anledning til Tvivl, hvortil man dog ei finder et Spor. Dog bliver det ifölge disse ældre Beretninger i Forbindelse med andre Omstændigheder troligt nok, at Margretha ei strax officielt har underrettet de Norske om Olufs Död, thi ogsaa i Norge havde hun Rivaler til Tronfölgen, og iblandt disse var Drostén Hakon Jonsson (der senere dog frasagde sig sine Rettigheder, og hvis Frasigelsesbrev findes hos Hvidtfeldt) den vigtigste; men, at hun skulde kunne have holdt en saa vigtig Begivenhed som Olufs Död *hemmelig* for de Norske, troer jeg ovenfor at have modbeviist, og gad, ifölge dette, nok vide, hvorledes hun for dem kunde hemmeligholde hvad *mange*, og det ovenkjöbet selve *Norske*, vidste ¹⁾).

Af alle Historieskrivere, som omtale denne Tildragelse, have ingen været værre imod Margretha, end de

¹⁾ Vide Documentet Nr. 1.

Svenske, og herved kom det taabelige Nationalhad og det Nag, de bare til hende for Calmar-Unionen, dem godt til Hjelp. De have derfor ei alene fordreiet og forvandsket ældre Kilders Efterretninger, men endog ved egne Tilsætninger opdigtet nye. Deels for ei at trætte Læseren, deels for at undgaae idelige Gjentakelser, vil jeg ei gjennemgaae alle ældre Skrifter, da jeg dog hist og her kommer til at nævne dem ved de nyere, og omtaler derfor her kun nogle enkelte.

Ericus Olai, der skrev omtrent 100 Aar efter Dronning Margrethas Tid, og som var saa stor en Fjende af alt Dansk som nogen, fortæller os dog kun endnu: „at man ei veed hvor Oluf kom hen, eller hvorledes han døde, *undtagen* at hans Moder lod en vis Oluf brænde, som udgav sig for hendes Søn.“ Uagtet han altsaa ei ligefrem siger det, vil han dog gjerne, at man skulde troe, at Dronning Margretha først havde skaffet Oluf tilside og siden ladet ham brænde; idetmindste kan jeg ei faae anden Mening ud af hans Ord¹⁾.

*Messenius*²⁾, en ligesaa stor Fjende af de Danske, gaaer endnu et Par Skridt videre, ja han undseer sig ei engang for, ligefrem at beskyldte Margretha for at have dræbt Oluf. Han siger nemlig: „*Olaus Danorum et Norricorum Rex ignota occumbit morte, dolo fortassis materno procurata, cum Margretha regnandi fuerit cupidissima*“

1) *Filius autem ejus (Haquini) Olaus, quo devenerat aut ubi et qua morte obiverit ignoratur, nisi quod mater ejus quendam Olaus, qui se dicebat filium ejus, igne fecerit concremari* L. 34 p. 137.

2) *Saa vel i Chron. Scand. som i Scand. illustr. sub. a. 1387 & 1402.*

og ved at fortælle os Ammehistorien om den falske Oluf, beretter han, at den virkelige Olufs Amme overtalede sin Søn til at skulle udgive sig for Oluf, hvem han lignede meget, ved at foregive, *at en anden havde lidt den Död, som var bestemt for Oluf.* Denne Beskyldning er vel saa ligefrem som nogen, og dog beviser han den ikke, ei heller siger han os, hvorfra han har taget den.

Af de senere svenske Skribenter, synes især *Lagerbring*¹⁾ at ville tage sig af Margretha, og dog forøger han just ved sit Forsvar Mistanken imod hende end mere. Han har nemlig hentet sin Fortælling fra flere ældre Kilder, og dertil föiet sine egne Bemærkninger. Saaledes fortæller han efter Torfæus, Ericus Olai, o. fl., at Oluf, efter Rygtet i Norge, „skulde wara rögd ur wägen af sin Moder,“ „at Oluf hade gömt sig undan för sin Moders Forföljelse“ o. s. v., hvilke Ord dog aldeles ikke findes hos de norske Forfattere, og selv föier han derefter til, at „någon owanlig hemlighet“ maatte være iagttagen ved Olufs Död, eftersom en anden kunde give sig ud for ham. Dog „utan at swärte Drotning Margretha met så förklenliga beskyllningar kunde hon haffwa sine stora skäl til at fördölja sin Sons Död i det längste; ty hon war wärkeligen intet säker om Thronfölgden etc.“ Ved Historien om den falske Oluf (l. c. IV. 12) beretter han os, at Olufs Död blev holdt ganske hemmelig, hvilket gav Anledning til „farliga“ og for Margretha „wädliga Rykter,“ som fik *deres videre Bekræftelse 1402*, „då en Oluf försäkrade, at han var Dr. Margrethas Son.“ Imidlertid blev

¹⁾ Svea Rikes Historie III. 695 og IV. 12.

denne Oluf brændt, fordi han ei havde en „Vorte imellem begge Skuldrene“ hvilken Dronningen „föregaf“ at hendes Sön havde havt. Derpaa vedbliver Lagerbring med fölgende Bemærkninger: „Det är wäl onaturligt at skylla Dr. Margretha för et sådant nidingswerk, at hon welat skaffe sin egen son af wägen, och när han omsider blifwit igenfunnin låtit på et så omänskligt sätt aflifwa hannom. Sådane nedrigheter fordra stärkare bewis, om de skola äge witsord, och wisar sig för öfwrigt alt Drotningens upförande nog adskilt ifrån sådane hískligheter. *Ikke destomindre* war det af Drotningen föreburna inkast et waklande, eller rättare sagt, et eländigt bewis emot denne Oluf, ty wårtor kunna upwåxa och förswinna utan at personan ändras“ etc. Dette er Lagerbrings Forsvar, og hvor ærligt han har meent det, viser han tydeligt nok i Anm., hvor han finder det „besynnerligt,“ at Holberg anseer Vorten som et Beviis imod den falske Oluf. Föröfrigt er, hvilket vi senere ville faae at see, hele Historien om Vorten ligeledes en tidligere Opdigtelse, som kun har skullet tjene til at föröge Troen paa, at Margretha dog muligen kunde have ladet sin egen Sön brände, og, som vi nyligen have erfaret, har Lagerbring ogsaa troligen benyttet den dertil.

Dalín ¹⁾, som kun korteligen fortæller os Olufs Död og Normændenes Mistanke, kan i en Anmärkning ei afholde sig fra at skildre os Dr. Margretha fra en endnu hadefuldere Side. Hans Ord ere nemlig: „Margretha bråddes på sin Fader, och war ei olich Drotning Blanka;

¹⁾ Svea Rikes Historie 2. 574. 605.

men jeg kan deruti intet döma.“ Kunde han ei dömma noget herom, saa skulde han hellere have tiet, end gjøre saadanne Sammenligninger; og man kan saaledes ei bygge paa ham.

Saavidt hvad de svenske Forfattere angaaer. En Beretning af en ganske anden og egen Art, betræffende Olufs Död, finde vi hos den preussiske Skribent *Henneberger*, som levede i Midten af det 16de Aarhundrede. Endskjønt jeg ei indseer, hvorledes man kan bygge historiske Sandheder paa Efterretninger, som man henter fra en Krönike, der kun indeholder en forvirret Samling af frygtelige Historier om Jer-tegn paa Himmelen og paa Jorden, om Spögelse og Vidundere, om Mennesker, som ligne Dyr, og Dyr, som ligne Mennesker, saa har jeg dog ei kunnet forbigaae denne Forfatter, og det saameget mindre som selv Suhm synes at være i Uvished, om man tør tilskrive Hennebergers Beretning nogen Troværdighed eller ikke. For at enhver selv kan dömma om Hennebergers eventyrlige Fortælling, fremsætte vi den her i dens Heelhed ¹).

„Olaus in Dennemark wolte in Schweden sigeln, kam
 „aber im Sturm vmb, doch kamen auch ihr viel aus (Si-
 „mon Grunau) und etzliche gaben für, sie hatten dem
 „König auch sehen auskommen, vnd dies ward ausgeschrie-
 „ben, die sache zu erfaren. Da zogen etzliche Dantzker
 „auff trium Regum nach Thorn, vnd zu Graudentz finden
 „sie einen trunckenen Luntrum, dem König Olao in der

¹) Casp. Hennebergers Erklärung der preussischen gröszern Land-
 tafeln p. 67.

„Sprache, Alter, Grösz vnd allem andern ähnlich Die
 „Dantzker sehen ihn an, Einer spricht „Guter Hr. ist
 „euch auch die Stadt Kopenhagen bekannt?“ Er ant-
 „wortet mit verseuftzen, den vnd den Bürger kenne ich
 „sehr wohl, vnd ist nicht sehr lang, da war ich gar fröh-
 „lich alda. Auf diese wort namen ihn die Dantzker heim-
 „lich für und sagten, Hr, Ihr seydt der König Olaus, wolt
 „ihr es uns lassen geniessen, wir wollen euch in das Reich
 „helffen. Er antwortet, ich bin, der ich bin, doch ver-
 „hoffe ich ihr werdet mich nicht verrathen, thut ihr mir
 „was gutes, ich will es euch mit dem besten vergelten,
 „doch schawet darauff, der Königin hertz ist nicht mit
 „mir. Dis machen die Dantzker lautbar, kleiden ihn,
 „bringen ihn für den Hern hoemeister, Er weis ihnen
 „auch allen bescheidt zu sagen, denn er hatte spiritum
 „familiarem, Hatte auch von des jungen Königs Olaj
 „Amme, alle Zeichen vnd heimlichkeit erfahren, wie Alb.
 „Crantzius sagt. Vnd jedermann hielt ihn für den König,
 „woltten ihm auch gerne sehen, ward auch hochgehret,
 „schickten Botschaft in Dännemark. Auf Pfingsten bringen
 „ihn die Dantzker mit grosser Pracht nach Dennemark
 „(Alb. Crantzius). Die Denen kommen im auch entgegen,
 „nemen in mit freuden an. Die Königin (Alb. Crantz.
 „sagt es sey des jungen Königes Mutter Margaretha, ein
 „Königin der drey Königreich gewesen) helt ihn auch
 „bei drei stunden dafür, entlich misdaucht ihr am heim-
 „lichen reden, bestelt derhalben auf den abent, etzliche auf-
 „zuwachten (Alb. Crantzius). Ihm war gütlich gethan, zu
 „Bette gebracht, entlich befühlet ihm die Nabel (denn Olaus
 hatte einen Nabel so grosz als ein Hühner - Ey, vnd konnte

„nicht leyden, dasz man ihm um den Nabel griff) am
 „widerspiel erkannte sie, das er es nicht war. Dis sagt
 „die Königin ihren Vögten, die namen die Dantzker für,
 „die sagten wie sie darzu komen waren. Der vermeinte
 „König ward gefangen, bekennet alles, ward auff den
 „Morgen verbrannt. Die Dantzker aber zogen aus gnaden
 „heim, vnd hatten spott zu lohn.“

Enhver vil af denne eventyrlige Fortælling, der er sammensat af forskjellige Forfatteres Beretninger, men hyoraf man hyerken bliver klog paa, om „den trunkene luntrum“ er Oluf eller ikke, letteligen skjønne hvad Tiltro man kan skjænke samme. Aarstal er her slet ikke nævnt. Den foregivne Oluf drukner, bliver reddet og begynder sit Spil paa en og samme Tid, uagtet det er noksom bekjendt, at der ligger 15 Aar imellem Olufs Död og den falske Olufs Fremtræden. Dog dette er ikke den eneste Grund til Tvivl om Hennebergers Paalidelighed¹⁾. Vi kunne meget mere søge den i den Omstændighed, at Henneberger er en maadelig historisk Skribent og aldeles ubekjendt med Nordens Historie, da han først efter Crantzius maa fortælle os, at Olufs Moder Margretha skal have været Dronning i de tre Riger. Dette vidste han altsaa ei engang²⁾. Desuden indeholder hele Fortællingen saamange

¹⁾ Vid. Suhm XIV. 181.

²⁾ Alb. Crantz. (Dan. lib. VIII. 177.) Ord ere iövrigt fölgende, be-
 træffende den falske Oluf: „inventus est tamen juvenis —
 qui se Olauum mentiretur: effingens fabulam, qvomodo pro se
 alius tumultatus sit regio funere et ipse elapsus. Multa reginæ
 secreta nouit; multa puerilium actorum recordabatur, instructus
 a nutrice dicti Olai. At sagacissimam, quæ certa fuit de filii

taabelige Usandsynligheder og Urimeligheder (Spørgsmaalet angaaende „Koppenhagen“ ei at forglemme) og smudsige Ting (om Navlen etc.), at der virkeligen maa høre en stor Grad af Lettroenhed til ei at indsee, at Henneberger kun har villet fortælle sine Læsere et Eventyr, hvorom da ogsaa hele hans Værk nok som kan overtyde os.

Endelig maa jeg endnu anføre en Forfatter, som rigtignok ligefrem erklærer den 1402 fremtraadte Oluf for en Bedrager, men dog fremstiller Tildragelsen paa en ny Maade; dette er *Rühs*¹⁾. Efterat han nemlig har omtalt, at Margretha ved denne Tid (1402) havde eftergivet endeel Skatter, og at Grunden hertil, efter nogle Skribenters Mening, skal have været Udbrudet af et Oprør, hvis Følger Margretha frygtede, vedbliver han: „*Zwar war in Dänemark ein Betrüger, der Sohn der Amme — — — aufgetreten, und nahm Eriks Herrschaft in Anspruch — — —; indessen gelang es ihm nicht, sich eine Partey zu verschaffen, wenn gleich dieser oder jener ihm glauben mochte: er ward ergriffen, der Mangel eines Mahls unter den Armen — — — entdeckte den Betrug*“ etc. Den falske Oluf opstod ikke i Danmark, og hans Bedrageri blev ligesaa lidt opdaget ved noget Modermærke under Armene, som ved nogen Vorte imellem eller paa Skuldrene.

Af det foregaaende vil man vel allerede have seet, hvorledes det for Margretha meest graverende Resultat efterhaanden i Tidens Løb har udspundet sig. De ældste,

sui funere, fallere non potuit. Vnde factum est, ut detecta falsitate etc. in Falsterbode concremaretur. Hvorlidt disse Ord stemme overeens med Hennebergers, vil enhver let see.

1) Geschichte Schwedens 2ter Th. p. 17.

samtidige, og derfor vel paalideligste, saavel egne som fremmede, Forfattere ¹⁾ have ikkun omtalt, at Oluf döde, og at senere en Bedrager gav sig ud for ham, men ingen af dem, naar man maaskee (?), undtager de norske, have brugt Udtryk ²⁾, der kunne give Anledning til hadefulde Insinuationer. Derfor er det ogsaa, at de senere Forfattere, enhver efter sin individuelle Anskuelse, ere komne til Resultater, der, med Hensyn til Maaden, hvorpaa de ere fremsatte, ere meget forskellige og meget afvigende fra den oprindelige Beretning. Derfor lade nogle den falske Olufs Bedrageri opdages *blot ved en Vorte*, andre ved en *Vorte imellem Skuldrene*, andre *paa Skuldrene*, atter andre ved et *Modermærke under Armene*, og Henneberger ved en *Navle* som et Hönseæg; og hvorledes denne Historie om Vorter har kunnet bruges for at insinuere, at Margretha dog muligen kunde have ladet sin egen Sön dræbes, dette viser Lagerbring os bedst. Nogle lade Bedrageren være en Dansk, andre en Preusser, og atter andre en Sön af et preussisk Fruentimmer. Nogle lade den virkelige Oluf undløbe Moderens Had og Forfølgelse, drive om som Vagabond i Tydskland, og atter brændes som en Bedrager af selve Moderen, andre lade ham nok engang undløbe og spöge som Munk i Italien.

Dog, for at Læseren ogsaa kan lære denne Munkehistorie at kjende, og deraf see, hvorledes en Forfatter kan vende og dreie Andres Ord, for at faae den Mening

¹⁾ Lang. script., de Ludevig chron., Crantzius, Torfæus m. fl. l. c. Corneri Chronol. 118-5, Pontanus IX. 534, Hvitfeldt o. fl.

²⁾ At man ei vidste, hvor Oluf var bleven af.

ud, som han vil have, vil jeg her fremsætte *Waddings* ¹⁾ Fortælling „om den falske Oluf, eller rettere „om en Prinds Henrik eller Erik, en Søn af Kong Hagen i Norge og Margretha,“ som han mener naturligiis maa være Oluf, og som döde i Elendighed som Franciskaner-Munk i Perugia 1415. *Wadding* siger, „at denne Prinds fra „Ungdommen af havde været bestemt for den geistlige „Stand, og efter Faderens og Broderen Olufs Död (han „lader altsaa dog Oluf först virkelig döe), hverken var at „formaae til at modtage Regjeringen eller indlade sig i „Egteskab. For at undgaae de idelige og paatrængende An- „modninger flygtede han bort, blev Franciskanermunk og „spægede sit Legeme paa et skjult Sted ved den største „Mangel, aandelige Övelser og gudelige Betragtninger. Men „efter mange Bestræbelser blev hans Opholdssted endelig „opdaget, og han bragt tilbage Rigets Store vilde nu „have ham til Regjeringen, men Moderen, som enten ikke „vilde afstaae samme, eller ikke vilde troe, at han var „hendes Søn (saaledes havde han forandret sig!) lod ham „bestige Baalet; dog, ved et Mirakel undgik han at „blive brændt, flygtede nu atter og begav sig til Italien „til den hellige Francisci Grav. I Perugia blev han imid- „lertid syg, og döde efterat have aabenbaret hvem han var.“ Da det efter Crantzius, Corner m. fl. dog var *Wadding* bekendt, at Margretha aldrig har havt mere end *een* Søn, saa mener han, at den hele Historie godt kan overføres paa Oluf, hvorved vi da efter denne Forfatter erfare, at Oluf atter döde 13 Aar efterat han var blevet brændt

1) Ann. ord. minorit. ad. annum 1415 § 22.

og efterat han allerede efter Waddings egne Ord var död tidligere.

Dog har *Gram* i sine Noter til Meursius lib. IV p. 541 saa tydeligt og klart gjendrevet dette Hjernespid, at jeg maa henvise Læseren til dette Sted¹⁾.

Den latterlige Paastand, at Gravskrivten over Oluf skulde tale for, at man selv paa Margrethas Tid har i Danmark tvivlet om Olufs Död, behöver vel ei at gjendrive, naar man veed, efter *Gram* og *Suhm* ls. cs., at disse Vers ei ere gjorte i Margrethas Tid, men henved 200 Aar efter, nemlig 1580 af *Ivar Bartholin*. Kun en Wadding kunde fremkomme med en saadan Paastand, og ei indsee, at Margretha umuligen kunde lade sætte en Inscription, der vilde geraade hende til hendes egen Skam. Desuden give Versene i og for sig aldeles ingen Anledning til denne Paastand.

Saa mangfoldige og forskjelligartede, saa letsindige, eensidige og tildeels skadefro ere Beretningerne om Olufs Död og den hermed i Forbindelse staaende Fremtrædelse af den falske Oluf, og saa forvanskede og fordreiede ere de simple Kjendsgjerninger, at vel næppe nogen vilde kunne vide, hvad der var det sande eller falske, hvis der ei gaves

¹⁾ Hvor falsk der ofte citeres sees af *Gebhardi* 631. Anm., hvor han siger: „im Jahre 1413 oder 1415 äuserte sich ein neuer Betrüger.“ Herom kan jeg ikke fundet et Ord hos nogen Skribent, og dog citerer *Gebhardi Gram* l. c.

Forfattere, som have holdt sig til beviislige Facta, og hvis Udsagn stadfæstes ved de nedenfor aftrykte Documenter.

Sammenligner man nemlig alle de foran nævnte Forfattere vil man snart opdage, at ikke To stemme overeens i deres Beretninger om, *hvorledes* Oluf er död, eller om Omstændighederne ved den falske Olufs Fremtræden, ligesom man efter de fleste næppe vil kunne vide om Oluf virkelig døde 1387 eller først 1402, eller endogsaa endelig 1415.

Jeg har ovenfor, p. 5, gjort den Paastand, at Oluf virkelig døde 1387. Uagtet jeg kun har en eneste Hjemmel for, at Oluf *døde af Sygdom* i dette Aar, nemlig den gamle danske Riimkrönike¹⁾, saa har jeg dog forhen nævnt saamange paalidelige Kilder, og det netop af de ældste, der ligefrem sige, at Oluf *døde* i dette Aar²⁾, at det vilde være overflödigt, her at gjennemgaae dem nok engang, saameget mindre, da selv de Forfattere, der uskaansomt have bedömt Margretha, først dog fortælle os, at Oluf *døde*, eller kom bort, i dette Aar, förend de under Aaret 1402 faae Leilighed til at fremkomme med deres Beskyldninger. Heller ikke er det let at forstaae, hvorledes der kunde berettes, at Olufs Indvolde bleve förte til Lund og hans Legeme til Sorö, hvis han ikke virkelig var död, og, som ovenfor anført, var hans Liig desuden offentlig udstilt, saa at Alle og Enhver med egne Öine kunde overbevise sig om den Afdöde var Oluf eller ikke, og han kunde dog vel ei löbe bort efterat Indvoldene vare tagne ud af ham.

¹⁾ Af 1613 fol. N.

²⁾ Lang. script. I. 135. VI. 229. VI. 534. Crantzius. Hvitfeldt o. fl. l. c.

Desuden bekræfter nedenafttrykte Document, at han „*starf*“ og det i Overværelse af mange af den høie Adel, der vel ogsaa have været tilstede under hans korte Sygdom. At saamange af Rigets høieste Embedsmænd, som heri nævnes, skulde kunde gjort sig skyldige i falske Udsagn ved dette Brevs Udstødelse, lader sig ikke tænke, og det saa meget mindre, da det stemmer overeens med samtidige historiske Efterretninger. Efter saamange tilstrækkelige Beviser kan man vel intet videre have at erindre imod, at Oluf virkelig *døde* i dette Aar.

I nöieste, ja næsten uadskillelig, Forbindelse med Beretningerne om Olufs Död staae de om den falske Oluf, og hvor forskjellige disse Beretninger ere, det have vi ligeledes allerede erfaret. Förend jeg imidlertid gaaer videre, maa jeg tilstaae, at, endskjönt jeg i denne Afhandling har bestræbt mig for at forsvare Margretha mod falske og hadefulde Beskyldninger, saa har det aldeles ikke kunnet falde mig ind at fornægte hvad der har været sandt, og havde tidligere Skribenter ligeledes kun holdt sig hertil, saa vilde vel aldrig nogen for Margretha ærerörig Beskyldning have kunnet reise sig; jeg sigter herved nemlig til, *at der virkelig, og det endog maaskee under selve Margrethas Regjeringstid, har af skadefro, eller imod Margretha fjendtligsindede, og kun slet underrettede Personer været udsprede falske Rygter om Olufs Död*, hvilke Rygter dog först ved den falske Olufs Fremtræden have viist sig i Udlandet, hvor man mindst vidste Beskeed om de nærmere Omstændigheder; men hvor let slette Rygter vinde Tiltro, derom behöve vi ei först at adspörge Oldtiden, og hvorledes saadanne Rygter, forenede med en Overtro som

det 14de Aarhundredes, kunde vinde Overhaand, see vi tilstrækkeligt af Preussens Historie, netop i Anledning af den falske Oluf. Alle de Ulykker, Krig, Sygdom, Vandflod, Ildbrand, indvortes Uroligheder o. s. v., som indtraf under Høimesteren Michael Küchmeisters ulykkelige Regjering, bleve nemlig af den simple Mand almindelig anseet som en Himlens Straf, fordi den falske Oluf var bleven udleveret og henrettet, da han dog nok kunde være den rigtige Oluf ¹⁾. I Danmark derimod have saadanne Rygter *ikke* existeret og hertil findes da heller ikke det mindste Spor.

I denne Anledning maa jeg her anføre en hidtil ubekendt Forfatters Ord, saameget mere som han har været Samtidig, og rigtigst fortæller os Tildragelsen om den falske Oluf. Denne Forfatter er *Johannes von der Pusilie* ²⁾, og hans Beretning lyder saaledes:

1402.

„In desim jare geschah eyne gemeliche geschicht i dem
 „lande zcu pruzin. Is was eyn arm gebrechlich man,
 „der lag by grudentz yn eyne dorffe unde was komen
 „in das lant, des fundin yn kouffloute unde vrogeten yn,
 „ab her zcu denemarkin icht bekant were, her were koning
 „Olff gar enlichin, her loukinte ³⁾, her were sin nicht,
 „des czogin diese von dannen, unde brochtin ander mit
 „in, unde rettin ⁴⁾ dese (yn) an vor erin herin den koning

1) Vid. Kotzebues Preuss. ältere Geschichte 3. 204.

2) Chronik Johannis von der Pusilie i Lindenblatts Jahrbücher p. 153. Denne Forfatter var Officialis i Riesenburg fra 1360-1419.

3) Lägnete.

4) Redeten.

„von denemarkin unde von Norweyn. Nu was is geschen
 „wol vor XVI jarin, das die konygynne Margaretha der
 „vorgeschrebin konigriche eynen Son hette, deme hatte
 „sie lassin vorgebin, unde óff dese geschicht wart eyne
 „rede, wie desir der koning Olff were, unde hette sich
 „vorwandert, unde das eyne andern an seynir Stad
 „were vorgebin, unde her were also do von komen.
 „Das irfur eyn Burger von grundentz Tyme genant von
 „der velow, unde holte in, unde tate im gutlichin, unde
 „etliche koufflute der lande dannemarken unde Norweyn
 „qwamen aldar, unde furtin yn ken danzck also das das
 „gemeyne volk yn alle hilden vor eynen koning, unde
 „gobin ym gros ere, unde legeten im vor die hant, was
 „her habin wolde uff eyn gut hoffin, unde zcu im kwam
 „eyn herold, der im alle ding usgab, unde lies eim Inge-
 „sigel grabin, under deme her schrieb, unde sante botin
 „us zcur konygynne von denemareken, wie her ir Son
 „were, unde were zcu lande komen¹⁾, unde welde gern
 „arm sin blebin sine tage, nu hettin in der pabist dar
 „czu getwungen, do her nu bichte, her sulde czin zcu
 „lande unde sein reich vordern. Des sante die konygynne
 „achtbar botin ken prussen, das man in ir sante, were
 „her ir son, sie welde in gerne do vor habin, des wart
 „der homeister czu rathe, unde sante in obir mit etlichin
 „herin des ordens hin ken Calmar czu der konygynne,
 „unde her wart irfundin in allin sachin, wenn her usz
 „dem lande nicht geboren was, unde kunde ouch die

¹⁾ Mon Forfatteren her har ladet sig vildede af det Rygte, at Oluf var
 druknet, vid. ovenfor. Sætningen kan fortolkes paa flere Maader.

„sproche nicht, unde bekante offinlich, her were geboren
 „bey eiger ¹⁾ us deme dorffe, unde sin vater hette gehesin
 „wolff unde sin Muter *Margaretha*, unde do in desse
 „koufflute unde die von danczk aldo hiltten vor eyne
 „konig noch des heroldes anwisinge, unde im genug gobin
 „dor czu, was her bedurfte, do muste her sich auch do
 „vor haldin, wend vaste lude der lande sich an yn hattin
 „geworffin, die in alle vor eyne konig hattin gehaldin.
 „Des lies die konygynne yn furen ken schone, do der
 „koufman gemeynlich lag usz vil landen, unde noch sines sel-
 „bes bekentnisse wart her ver orteilt czu deme tode, do wart
 „eyn gros mechtig fuer gemachet, unde wart behangen
 „al umbe mit sinen brifen, die her der konygynne gesant
 „hatte als ir Son, unde wart eyne crone ufgesaczt unde
 „ufgericht vor allin volke unde geworffin in das fuer unde
 „vorbrannt, unde alle syne cleinod, die her bey im hatte
 „wurdin gegeben zcu eyne closter, ab sie ymant welde
 „losin, deme sie czu gehortin, die konigynne wolde des
 „sinen nichtesnicht habin, wen das Ingesegel, das her
 „hatte lasin machin, das nam sie, unde lies is wedir zcu
 „slan unde zu brechin.“

Uagtet denne Forfatter, som Samtidig, vel maa være
 en af de paalideligste, især da hans Relation saa temmelig
 stemmer overeens med vort Document og de bedste trykte
 Kildeskrifter, saa maa jeg dog først her bemærke, at vi
 netop af denne saaledes iövrigt paalidelige Skribent bedst
 see, hvörlidet de mange i Anledning af Olufs Död udsprede
 falske Rygter have at sige, da han selv feiler ved paa et

1) Eger i Böhmen.

Sted at fortælle os efter eet Rygte, at Margretha har forgivet sin Søn, og paa et andet glemmer dette og siger, at Bedrageren udgav sig for Oluf „unde were czu lande komen“ hvilket Udtryk, som ovenfor bemærket, vel maa antyde, at han (som Henneberger siger) skulde være strandet, men reddet i Land. Alt dette er altsaa kun efter Rygter, og Forfatteren bestyrker saaledes kun hvad jeg ovenfor har sagt, at saadanne *Rygter* vel kunne have existeret, men ei at de vare sande. Hvad der derimod maa skaffe denne Forfatter mere Tiltro end nogensomhelst af de tidligere nævnte, er, at han omtaler vort Document og det Gesandtskab, som i denne Anledning blev sendt til Höimesteren, uagtet han ogsaa her kun har kjendt Documentets Indhold efter Hörensagen, thi hans Ord: „des sante die konygin — — — were her ir son, sie welde in gerne do vor habin,“ hvorom der ikke findes en Töddel i Brevet, vidner vel paa det tydeligste om, at han ei personlig har seet Documentet. Og dog hvor himmelviid forskjellig er ikke denne Forfatters Beretning fra Hennebergers.

Derfor have ogsaa de senere preussiske Forfattere lagt denne Chronik i Forbindelse med de originale Documenter i Ordensarchivet i Königsberg til Grund for deres udmærkede Værker.

Med Hensyn til mit Formaal maa jeg blandt disse først nævne *Gralath*¹⁾. Denne Forf. kalder den falske Oluf ligefrem en *falsk Bedrager*, hvis Fremtrædelse foranledigedes ved nogle *lettroende Kjöbmænd* fra Danmark

¹⁾ Versuch einer Geschichte Danzigs 3ter Band p. 102.

og Norge, og fortæller, med Undtagelse af nogle enkelte Forandringer f. Ex., at denne Person holdt en ordentlig Hofstat og affordrede Margretha Riget ved en Herold, den hele Tildragelse omtrent som den forrige Krönike, hvorfor han ogsaa feiler ved at anföre, at Margretha lovede at erkjende Bedrageren for sin Sön, hvis han virkelig var det, hvilken Feil ogsaa *Kotzebue*¹⁾ begaaer, da han har brugt samme Kilde Dog ogsaa denne Forf. bemærker „dasz Verstandesschwäche oder thörigte Hoffnung ihn (den Betrüger) bewogen die aufgedrungene Rolle zu spielen,“ og kalder det hele Spil „eine Gaukeley.“ Af det allerede anførte seer man dog saaledes tydeligt nok, at heller ingen af disse to Forfattere have seet vort Document, som tvertimod den af dem begaaede, ovenfor omtalte, Feil siger: „*dat vnse gnedighe vruwe vorbenant vnde wy desser vorschreuen valscheyt vnde loghen vnde dröghen vnschuldich zint,*“ uagtet de dog omtale samme, og *Kotzebue*, som ellers citerer originale Documenter, netop paa dette Sted ei har gjort dette.

Den sikkreste og paalideligste Forfatter bliver imidlertid *Voigt*²⁾, som vel fortæller os Tildragelsen efter Johannes af Pusilie, forsaavidt den ei erfares af Documentet, men efter dette retter han ogsaa de af denne Chronist begaaede Feil³⁾ f. Ex. „were her ir son etc.“ ligesom han ogsaa med Föie p. 230 i Anm. siger, at

¹⁾ Preussens ältere Geschichte 3ter Band p. 47.

²⁾ Geschichte Preussens 6ter Band p. 227.

³⁾ Vid. hans Anm. p. 229.

Forfatteren hos Lindenblatt ei uden Grund afviger fra Mallets, Rüh's o. fl. Opdigtelser om den falske Oluf.

For dem, som ei ere i Besiddelse af Voigts kostbare Værk, lader jeg hans Referat i denne Sag her aftrykke, og det saameget hellere, som det, i det Hele taget, kan ansees som det endelige Resultat af Undersøgelserne, angaaende den falske Olufs Fremtræden.

„Es war im Frühling dieses Jahrs (1402), als einige „Dänische¹⁾ Kaufleute in einem Dorfe bei Graudentz „einen armen gebrechlichen Mann fanden, den sie seiner „auffallenden Aehnlichkeit wegen für den, wie man bisher „geglaubt, längst verstorbenen Sohn Margrethas, Olav, „hielten. Er selbst zwar läugnete dieses auf ihre Anfrage; „andere indessen, die man herbeigeführt, wollten eben- „falls in seinen Zügen unverkennbar den Prinzen Olav „wieder finden und begrüßten ihn als ihren Herrn, als „König von Dännemark und Norwegen. Es verbreitete „sich die Sage: vor sechzehn Jahren habe die Königin „diesen Sohn vergiften lassen wollen; damals aber sey „ein anderer das Opfer dieses Plans geworden, und Prinz „Olav aus dem Lande geflüchtet. Jetzt glaubte man ihn „wieder gefunden; die dänischen Kaufleute führten ihn „nach Danzig, wo man ihm nicht nur hohe königliche Ehre „erwies, sondern auch Geld spendete, so viel er bedurfte. „Vom Volke allgemein als König verehrt, hielt er sich „bald auch selbst für den, für welchen man ihn hielt. „Er liesz ein Dänisches Reichssiegel stechen und meldete

¹⁾ Efter mit foregaaende maa jeg hellere kalde dem *norske* eller *nordiske*.

„jetzt der Königin, dasz er ihr Sohn sey; er wolle zwar
 „gerne sein Lebenlang in Armuth bleiben; allein der
 „Pabst habe ihn gezwungen, die Krone seines Reiches zu
 „fordern und nach Dännemark zurückzugehen. Die Königin
 „erstaunte über das Vorgeben, liesz alsbald durch eine
 „Anzahl ihrer vornehmsten Ritter und Reichsgroszen ein
 „offenes Zeugnisz über ihres Sohnes Tod und Leichen-
 „begängnisz, wie über alle dabei gegenwärtig gewesen
 „Zeugen ausstellen und übersandte dieses durch den Ritter
 „Volmar Jacobson und den Bürgermeister Wolf Wollsam
 „vom Sund dem Hochmeister mit der Bitte, ihr den
 „Mann auszuliefern, um ihn näher über sein Vorgeben
 „verhören zu lassen. Auf den Rath der Gebietiger ward
 „die Bitte erfüllt und der Unglückliche in Begleitung
 „einiger Ordensritter und städtischer Sendboten nach Kal-
 „mar überbracht, wo ihn die Königin selbst sah. Es
 „ergab sich im weitem Verhöre, *dasz er kein Inländer,*
auch nicht einmal der Landessprache kundig sey; er selbst
 „bekante auch: sein Geburtsort sei ein Dorf bey Eger;
 „da habe sein Vater Wolf und seine Mutter Margretha
 „geheiszen; erst als die dänischen Kaufleute und ein
 „Herold ihn einen königlichen Prinzen genannt und viele
 „Leute sich für ihn erklärt hätten, habe er sich auch
 „selbst für einen König von Dännemark gehalten. Auf
 „Befehl der Königin nach Schonen geführt, wurde er
 „zum Tode verurtheilt. Auf einen Scheiterhaufen, um
 „welchen rings alle Briefe, die er der Königin, als ihr
 „Sohn, geschrieben, aufgehängt waren, büszte er in Gegen-
 „wart von Kaufleuten aus allen Landen seine unglückliche
 „Verirrung durch den Feuertod, nachdem man ihm zum

„Hohn eine Krone auf das Haupt gesetzt. Seine Klenodien
 „wurden einem Kloster übermacht, denn die Königin
 „wollte nichts von ihm behalten, nur das Siegel ausge-
 „nommen, welches sie zerschlagen liesz.“

Sammenligner man nu disse Forfattere med vore Documenter, saa kan man vel med Föie spørge, hvor er nu den store Plet, som skal hvile paa Dronning Margrethas Minde i Anledning af Sönnens Död, hvor findes her noget om Forgiftelse eller Indespærring, hvor noget om Olufs to Gange fornyede Fremtrædelse, hvor findes endelig her noget om Modermærker, Vorter eller stor Navle, der kunde tale for, at Bedrageren dog muligviis kunde være den rette Oluf, eller med faa Ord, hvor findes her noget af de Amme- og Munkehistorier, hvormed man har opvartet os, og det endog for ganske kort Tid siden. men her er Pennen rigtignok heller ikke bleven fört af partiske Skribenter, som fandt en Glæde i at fremføre löse Rygter som historiske Facta; de fortælle os ligefrem hvad der er skeet, ja selv, at falske Rygter opstode i Anledning af den falske Olufs Fremtræden, men Margrethas Minde lade de staae reent og uplettet.

Resultatet af foranstaaende Undersögelse bliver altsaa i Korthed dette:

Den 3die August 1387 döde Kong Oluf paa Falsterbo-
 slot i Skaane af en eller anden pludselig Sygdom i Over-
 værelse af en Deel af hans Hoffolk og andre Adelspersoner.

Hans Liig blev aabnet og balsameret og derpaa offentlig stillet til Skue for Alle og Enhver i Byens Kirke. Hans Indvolde førtes til Lund, og begravedes der i mange geistlige og verdslige Herrers Overværelse under Kirkehøitideligheder, hvorimod hans Legeme med ligesaa megen Høitidelighed blev ført til Sorö, og der begravet i Overværelse af de holsteenske Grever og de høieste geistlige og verdslige Embedsmænd, foruden mange andre Personer saavel fra Danmark som Norge. 15 Aar efter, i Begyndelsen af 1402, træffe nogle, formodentlig nordiske, lettroende Kjöbmænd en stakkels fattig Mand i en Landsby i Nærheden af Graudents, og troe, paa Grund af nogle tilfældige Ligheder, at denne Person maa være den afdöde Oluf (Navnet kan vel ogsaa have bidraget Sit til Feiltagelsen), som muligviis ikke virkelig var död, men kun holdt skjult af Moderen og senere undsluppen. Den saaledes fundne Mand er snu nok til at paatage sig den Rolle, som de saaledes paatvinge ham, og tilstaaer da med forblommene Ord, at han er Oluf, hvorpaa Kjöbmændene udsprede det Rygte, at Kong Oluf skulde have været forgiven eller indespærret af Moderen, men var undsluppet. Rygtet udbredte sig naturligviis hurtigt, og de drage med Personen til Dantzic, hvor han forsynes med Penge og erholder en ordentlig Hofstat. Ved en Herold tilsender han Dronning Margretha Skrivelser og affordreder hende Riget, som han foregiver, ifølge Pavens Forlangende. Margretha, som ved denne Tid stod i Underhandlinger med Ordens Høimesteren angaaende Gulland, lader ved nogle af sine høieste Rigsembedsmænd, af hvilke nogle selv havde været tilstede ved Olufs Död, udfærdige en Skrivelse, hvori disse bevidne

Olufs Död och hvorledes det er gaet til ved hans Begravelse, samt endelig i Dronningens Navn forlange Bedrageren udleveret. Denne Skrivelse, som er dateret Sölvitzborg, den 17de Juni 1402, og underskrevet af 7 af den Tids bekendteste Riddere og 5 Væbnere, afsendtes til Höimesteren med *Folmar Jacobsen* og Borgermesteren *Wulf Wulflam* af Stralsund. Höimesteren, som ei ønskede Splid med Dronningen i Anledning af denne Sag, og vel ogsaa indsaae Bedrageriet, tilskrev Dronningen under 17de Juli, og udbad sig sikkert Leide for sine Gesandter til Samlingen i Calmar, og lovede at sende „Manden“ med. Han ankom ogsaa til Calmar tilligemed de preussiske Afsendinge og toges strax derpaa i Forhör. Ved dette erfarede da, at han ei alene ei var Indfödt, men endog aldeles ikke forstod noget af de nordiske Sprog, at han var födt i Böhmen, i en Landsbye ved Eger, at hans Fader heed Wolf og hans Moder Margretha, og at han kun ved Kjøbmændenes forførende Löfter og Indskydelser havde ladet sig forlokke til at spille sin bedrageriske Rolle. Han blev derpaa dömt til at brændes, hvilken Dom ogsaa fuldförtes ved Falsterbo, hvor han blev fört hen. Skade er det imidlertid, at alle Documenter, denne Sag vedkommende, tillige bleve ophængte paa Baalet og brændte tilligemed ham.

Bilag Nr. 1.

Wittlich zy alle den ghenen de dessen Bref zeen eder horen lezen vnde zunderliken dem Hoemeister van Pruzne

vnde zynem orden vnde synen steden dat vns is tho wete-
tende worden Dat dar ein boue. velscher vnde vorreder
komen is in Pruzen de sich hed Koning Olef de vnser
gnedighen vruwen der Koningynnen vnde eren dren Ko-
ningriken dar groeten hoen vnde entJeghen an daen heft
vnde noch deyt. gy schullet Dat vor war weren¹⁾ dat he
eyn vorreder vnde eyn boue is. Vnde wy wol weten dat
vnse gnedighe Here Koning Olef de Koning Haken sone
was dem god gnedich zy vnde vnser gnedighen vruwen
der Koningynnen Margareten *starf to valsterboden vppe
dem sloete*. Dar by was zin Houemester Her *beyent vyngte*²⁾,
vnde Her *Michel Rute*³⁾ de zin Kokemester was dem god
gnedich zy. *vnd Her Detberen de Prouest tho Odense* is
vnde Her — — — de Kerichhere is to vstede De do
tho der tyd zine Kappellanes weren. vnde *Hr. Joens Duue*⁴⁾
Her Joens Rute Her Michels Broder. *Her Volmar Jaco-
bussoen*⁵⁾ de zyne Kemerlinghe was tho der tyd vnde he
in erer beyder arme *starf vnde stocvisch*⁶⁾ de zin cleyn

1) En Skrivfeil for weten.

2) Som forhen bemærket en Afskriverfeil for *byug* 3: *Byg*. Hr. Bendt Byg skrev sig til Gunderslevholm og Hörningholm i Sjælland, var Høvidsmand paa Holbek Slot 1363 o. f. A., døde 1391.

3) Hr. Mikkel Rud til Sjoldenæs i Sjælland var Hofmester hos Kong Erik 1397, og maa være død i Slutningen af 1401 eller i Begyndelsen af 1402.

4) Hr. Jens Due, en skaansk Ridder, Kong Eriks Hofmester 1403, levede endnu 1419.

5) Den bekjendte Hr. Folmar Jacobsen (Lunge), skrev sig efterhaanden til Magleby og Høistrup i Stevns, Rythe (Ryegaard) i Sjælland og Tyvede paa Lolland, var Høvidsmand paa Gurre o levede endnu 1411.

6) Om denne skal være en *pogvisch* eller af *Witzernes* Slægt kan jeg ei sige.

schencke was tho der tyd Desse vorschreuen weren alto
 male by eme do he starf vnde vele mer guette Ritter
 vnde Knechte weren dar by in der stad do he starf. Vnde
 uppe de zulue tyd do he starf Do was vnse gnedighe vruwe de
 Koningynne tho vstede vnde schulde eynen dach holden mit
 Konig albrechte Ok is vns witlich dat *he vppeschneden wart
 vnde Balsemet*, alssem eynen Konig plecht tho doende vnde *lag
 tho valsterboden in der Kercken mit vvordeckedem anlitz also
 dat oen alleswe mochten vnder zynem angezichte zeen. Vnde zin
 Jngheweyde wart voret van valsterboden wente tho Vunden*¹⁾.
*Dar begroef man zin Jngweyde vnde beghing ene andacht als men
 by enen Konig plecht tho beghande. Dar ercebischepe, ludbi-
 schope, Prelaten vnde vele ander guder Ridder vnd Knechte by
 weren vnde vele ander guder lude vte Denemarke Vnde zin
 lichnam wart vort van valsterboden doer zelant, wente tho
 zöre in dat closter vnde wart dar begrauen. Dar meer
 Koninghe vnde Koningynnen lighen begrauen. Dar wart he
 na begangen alssem eynen Konig plecht tho beghande Dar
 by weren de Holsten Heren mid erem rade arcebischepe
 vnde ludbischepe vnde vele guder Prelaten vnde veler guder ridder
 vnd Knechte vnde vrowen vnde Juncvrowen vnde ander
 guede lude vte den steden van den twen Koningriken also
 Norweghen vnde Denemarken. Woer vimme bidde wy
 Ju leue Her Homester vnde Juwen orden vnde Juwe stede
 van Pruzen dat gy vnsein gnedighen Heren dem Koninghe
 vnde vnser gnedighen vruwen der Koningynnen dem
 tuscher vnde bouen tho Hus zenden De vnse gnedighen
 vruwen vnde vns also vorhonet, Beruchtet vnde beloghen*

1) En Skrivfeil for Lunden.

heft vnde noch deyt By dessen Jeghenwordighen boden
 also Her *Volmar Jacobussoen* Ridder vnde *Her Wulf Wulf-*
laem Borghermester tho deme zunde Doet hier by also
 wy Juwer Erwerdighen Herlicheyt wal tho leuen wente
 gy schullen dat vor war weten queme hier eyn boser
 velscher vorreder tuscher vnde — — — vnser Heren
 lande Do zodaen tuscherige vnde bouerige vppe Jn¹⁾
 edder uppe Jenighe Here eder vorstynnen zede, wy wol-
 den vnserm Hern vnde vruwen des berichten dat ze Jn
 ene nicht vor entholden schulden mer ze schulden ene Jn
 tho hus zenden zunder boden vnde Breue, Vnde Heren
 alto male doet hierin bye getruwen vlyt, bye vnde vruwe
 vnde wy deste vordere vmme Juwen willen doen moghen
 vnde weret zake dat dit vorschreuen also nicht en scheghe
 zo vrochte wy dat disse Lande to groten schaden Komen
 dat nicht nutte en were tho beyden ziden wente vns in
 dessen riken dat nicht tho lidende en steyt, wy en moten
 aldusdane zake vnde Drauels me — — — vor ant-
 worden wente god wal wied dat unse gnedighe vruwe
 vorbenant vnde wy desser vorschreuen valscheyt vnde
 loghen vnde dröghen vnschuldich zint — — — vmme
 enen Heren dencket, dar vp dat wy anders nicht en weten
 mer dat vnse gnedighe Here, vnde vruwe vorbenomeden
 vnde de in dessen Riken gerne na Juwer Herlicheyt ere
 vnde Beste staen hebben vnde noch gherne stunden wente
 an dessen dach. Wy hier na screuen bidden Ju vmme

¹⁾ Er formodentlig atter en Afskriverfeil for *Ju*, som forekommer
 et Par Gange, hvilket den kyndige Læser selv let vil kunne rette
 tilligemed nogle mindre betydelige Feil.

alle disse vorscreuen stücke also *Volmar Jacobussoen longe* ¹⁾ *Thure veynt* ²⁾ — — — *von Brodersson* ³⁾ *Aelgud mangnusson* ⁴⁾ *Hinrich gherdson* ⁵⁾ *Erik vmmereyse* ⁶⁾ *gutstaf algudsoen* ⁷⁾ *Ridders Axel Ketelsson* ⁸⁾ *Druvet Hacs* ⁹⁾ *otto meynstorp Johannes laurenssius* ¹⁰⁾ *Clawes Kabel* — Knapen to merer betuchnisse vnde bewissinge hebbe wy vnser Jngheczeghel wtiliken henghen laten neden an dessen De screuen vnde bezeghelt is tho Zuluersborch ¹¹⁾ in dem Rike tho Denemarke na godes bort verteynhundert Jar In dem anderen Jare vppe den zeuendeynten dach in dem monde Juny.

De mindre betydelige Afskriverfeil, som forekomme i ovenstaaende Document, vil Læseren selv letteligen kunne

¹⁾ Vide ovenfor.

²⁾ a: Thure Bengtsön (Bjelke), en svensk Ridder, † 20. Nov. 1414.

³⁾ Abraham Broderon, den bekiendte hallandske Ridder, der blev henrettet af Erik i August 1410.

⁴⁾ Hr. Algot Magnusen (Sture) til Ræfsnæs, en svensk Ridder, † 5te Marts 1426.

⁵⁾ Hr. Henrich Gertsen (en Ulfstand); har været en Broder til Erkebisp Jacob Gertsen i Lund, skrev sig til Glimminge i Skaane og levede endnu 1435.

⁶⁾ Hr. Erik Ummereise var en svensk Ridder (Suhm. 14. 559).

⁷⁾ Hr. Gustav Algotsen ligeledes (Huitfeldt 1. 678).

⁸⁾ Axel Ketilsen (Puke) var Broder til den svenske Marsk Hr. Erik Ketilsen. Gjennem hans Datter, gift med Hr. Axel Pedersen, nedstammede Hr. Peder Axelsen, Provst i Lund, Hr. Oluf Axelsen, Hr. Aage Axelsen og Hr. Ketil Axelsen fra ham.

⁹⁾ Trud Hase af Örtofte i Skaane blev siden Ridder og Hövidsmand over Gulland, † 1437.

¹⁰⁾ Johannes Lauridsen har været en svensk Adelsmand (Huit. 1. 678).

¹¹⁾ a: Sölvitzborg.

rette. Efter Ordens Archivarens, Hr. Professor Voigts, Paategning paa Afskrivten var Originalen paa Pergament allerede meget opædt, men ved samme hang endnu 12 ufortærede smaa Segl i guult Vox.

Bilag Nr. 2.

Der koninginne tzu Denemark

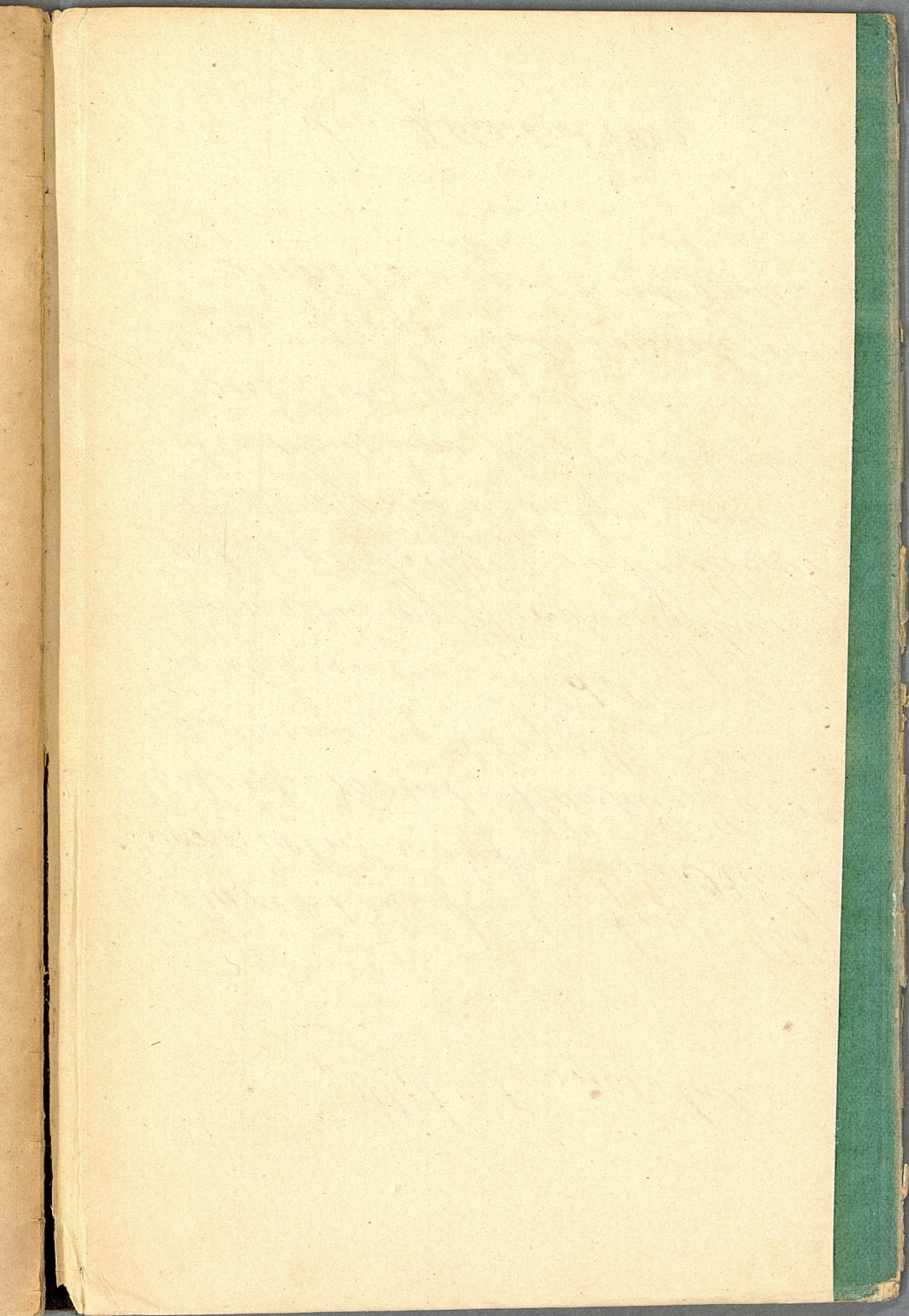
Eynfeldige befelunge etc. Allerdurchluchste furstynne und grosmechtige gnedige frawe, Ewir grosmechtiikeit Brieff und Botschaft an uns geschreiben und gescheen von euwir hochwirdikeit wegen, von herren folmar und auch von wolfflam Borgermeister tzu Sonde haben wir wol vornomen, und noch Jrem gewerp So geruche euwir durchluchtiikeit tzu wissen, das wir tzu dem tage tzu Calmar tzu halden off Sente Jacobs tag¹⁾ nehest komende, ader korezlich do noch ane gefeer, nemlich unsers Ordens Bruder und etliche Sendeboten, us den Eldesten unser Stete senden wollen, dy mit Jn den man, der sich eyne Konyng von Denemark nennet, noch euwir grosmechtiikeit begerunge uff den selbigen tag sullen brengen, und euch selben entwerten, und wisset gnedige frawe, das dy unsern tzu Gotlant seyn werden, dorumb so wellet noch euwire hochwirdikeit behagen, wy das euch noch beqwemer weyse gutduncket wege dyrdenken das alle dy unsern, beyde unsers ordens Bruder und auch unsere Sendeboten us

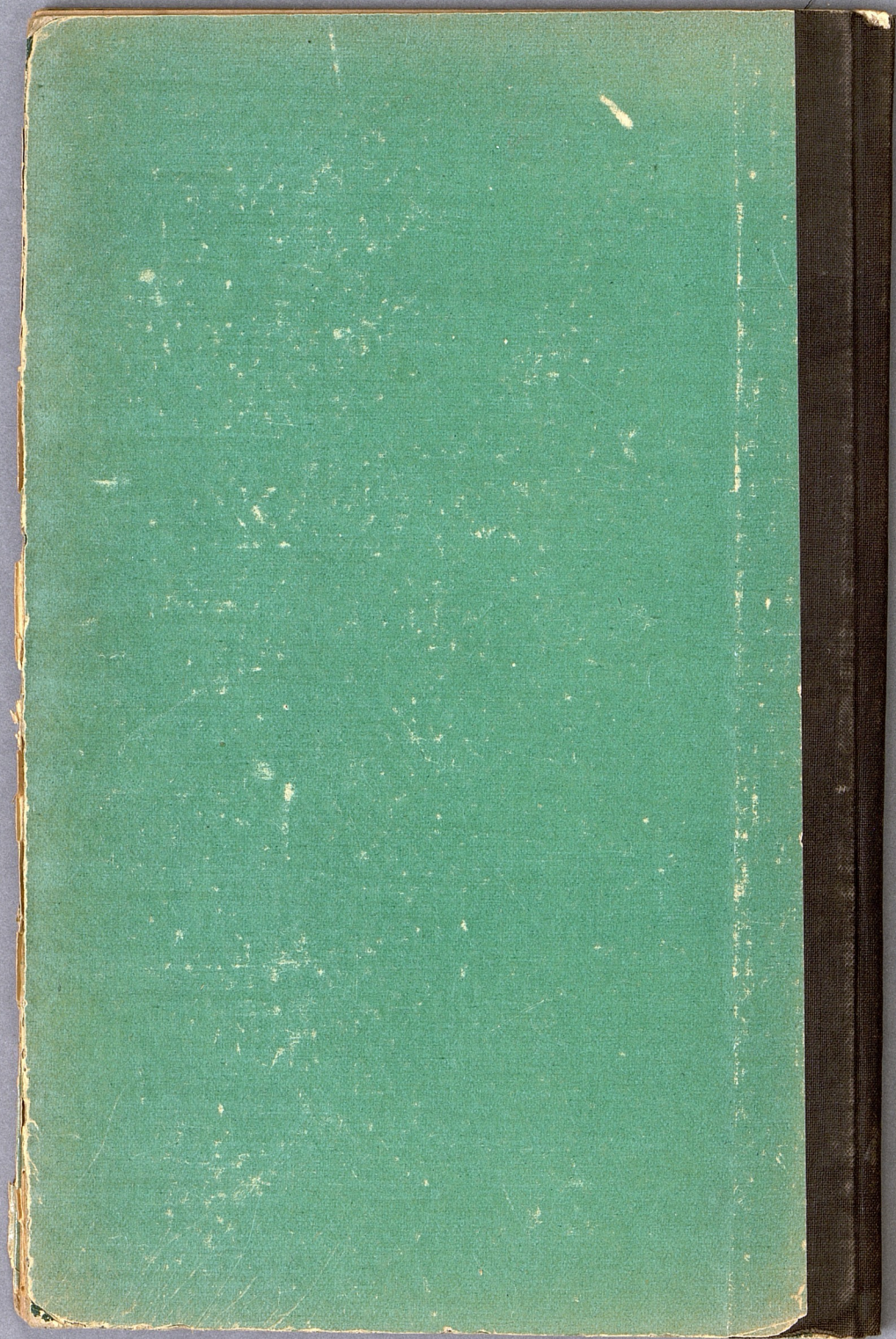
¹⁾ Den 25de Juli.

unsern Steten, und alle dy mit Jn komen, mit dem vorgeschreben manne ane alle hyndernyse der euern ken kalmar, und den selben man vor euwir durchlichtikeit angesichte tzu antwerten, sicher komen mogen, und das ouch dy unsern vorgeschreben alsumpt ken kalmar und widder von dannen bynnen den teydinge sicher und felich von eyne ydermanne der euern, tzien mogen ungehindert, und gerucht den unsern des, by dessen kegenwertigen boten eyne antwert tzu schreben vnvortzogen, dy her Jn ken Gotlande vordan brengen sal dornoch sie sich mogen richten. Gegeben off unserm husze marienburg am freytage vor marie magdalene ¹⁾ Jm XIII^c und im anderen Jahre.

¹⁾ 3: den 17de Juli.

www.books2ebooks.eu